

чітке утворення, що закладає певні цінності і критерії, то в сучасних уявленнях суспільство постає як поганий вчитель, брехун, який вводить людину в оману і з цих тенет дуже важко вирватися.

В умовах сучасного розвитку технологій відбуваються радикальні зміни в системі інформації та комунікації. Ці зміни забезпечують доступність інформаційного простору масовій аудиторії та нові можливості міжкультурного спілкування, що сприяє діалогу різних культур і систем світоглядних уявлень та теорій. Філософське осмислення цих змін стає першочерговим завданням, що дозволить зрозуміти ту нову соціальну реальність, яку створює суспільство. Світове суспільство переходить від етапу національних держав до транснаціональних організацій і спільнот. Змінюються поняття про межі культур та діалектичний зв'язок локальної та глобальної культури, спостерігається дуже сильна тенденція до децентралізації політики. Факс та Інтернет стають буденними речами. Будь-яка людина може зв'язатися з іншою без допомоги державних чиновників або дипломатів. Технології змінюють уявлення про географічний та соціальний простір, час теж набуває інших значень і цінностей. Жодна історична епоха не мала такого масштабу взаємозв'язку локального, національного та інтернаціонального. А отже, цей масштаб породжує і нові історичні виклики суспільству, відповідь на які залежить від вміння знаходити спільну мову, доходити згоди і порозуміння, робити нову масштабну комунікацію вдалою.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Гаврилюк Ю. М., Мокрецова Н. Я. Культура і геокультура: проблема комунікації. – Актуальні проблеми філології та методики викладання мов у вишах: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (6 квітня 2018 р., м. Харків). – Харків: ФОП Бровін О. В., 2018. – 170 с. – С. 71–74.
2. Габермас Ю. Структурні перетворення у сфері відкритості. – Львів: Центр гуманітарних досліджень Львівського національного університету, 2000.
3. Пітерс Дж. Д. Слова на вітрі: історія ідеї комунікації / Джон Дарем Пітерс; пер. з англ. А. Іщенко. – Київ: Вид. дім «КМ Академія», 2004.

Гребініченко А. С., Мелешкова В. Д., Тіхоненко Д. В.,
школа розвитку «Мер міста»,
наук. кер. – **Баркова В. М.** викл., спеціаліст I категорії,
Харківська загальноосвітня школа I–III ступенів № 71
Харківської міської ради Харківської області, м. Харків

WEEKEND У ХАРКОВІ

Харків – великий промисловий, науковий і культурний центр України. Проте друге за чисельністю населення місто України – це не тільки корпуси заводів-гігантів, будівлі науково-дослідних інститутів, банків, університетів та академій, музеїв і театрів. Це ще й просто гарне місто. Багато хто з нас і не здогадується, як багато у нашому місті пам'яток архітектури. Серед них є як

окремі будинки, так і цілі архітектурні ансамблі. Наприклад, площа Свободи, яка з'явилася відносно недавно, – ще на початку 20-х років ХХ століття сучасний адміністративний центр Харкова був звичайною необжитою окраїною.

Вулиці, площі, проспекти рідного міста. Вони не підлягають порівнянню – кожен з них неповторний за своєю забудовою, призначенням, атмосферою. У кожного – свій ритм і образ. Харків – це місто, яке поєднує в собі багато чого: красу і велич бекетівських будівель і індустріальні ритми сучасної забудови. Це одночасно строгість форм класицизму і розкіш бароко, вишуканість модерну початку ХХ століття і прагматизм бетонно-скляного конструктивізму. Тут можна знайти куточки, які відповідають певному настрою – велич і захопленість, вишуканість і простота.

Напередодні святкування 75-річчя визволення міста Харкова від нацистів, ми вирішили показати усю велич і красу рідного міста маленьким харків'янам та гостям міста. 641 день окупації, 4 спроби звільнення, сотні тисяч загиблих солдатів і мирних жителів – Харків сповна пізнав на собі жахи Другої світової війни. З усіх радянських населених пунктів, біля яких йшли запеклі бої, саме під час боїв за Харків СРСР і Німеччина втратили найбільше людей. Саме з визволення нашого міста почалося звільнення України від нацизму. Про це пам'ятають ветерани і звичайні харків'яни, про це нагадують пам'ятники загиблим за часів Другої світової війни.

Мета проекту:

Розробити екскурсійний тур вихідного дня по визначним пам'яткам Харкова для школярів, мешканців міста, туристів; донести до молодого покоління харків'ян історію свого міста; розвивати патріотичні почуття; становити громадянську позицію; популяризувати іноземні мови.

Основним завданням проекту є розробка туру вихідного дня містом та виготовлення друкованої продукції, яку можна буде використовувати при проведенні екскурсій, виховних годин, а також на уроках англійської та німецької мови, історії, «Харківщинознавства», «Я у Світі», «Людина і світ».

Харків за свою майже 400-річну історію встиг набути неповторного вигляду, в якому гармонійно сплелось минуле і сьогодення. В описі Харкова дуже часто зустрічається найвищий ступінь. Наприклад, це найбільше місто Землі на 50-й паралелі. Тут на площі, найбільшій в Європі і третій за величиною в світі, було побудовано найпершу в СРСР залізобетонну висотну споруду, неподалік від якої знаходиться пам'ятник Т. Г. Шевченко, визнаний найкращим у світі. Харків – перша столиця Радянської України, місто, в якому відкрився перший у Східній Україні університет. Тільки в Харкові можна знайти пам'ятки, аналогів яким немає в Україні. Наприклад, єдині у нашій країні Музей театральних ляльок, Музей Клавдії Шульженко, Музей керамічної плитки та сантехніки та багато інших. Цікаві відкриття можна зробити буквально на кожному кроці. А скільки ще нового і цікавого з'являється в сучасному вигляді міста.

Вибрати екскурсійні об'єкти в рамках одного вікенду – непросте завдання. Вирішити це завдання нам допомогли літературні джерела і думка педагогів, учнів та їх батьків нашого закладу освіти.

Застосовані знання з історії рідного міста сприяють формуванню позитивного погляду на розвиток Харкова, вихованню активної громадянської позиції у школярів.

В ході проекту ми склали туристичний тур по найцікавішим місцям нашого міста, які варто побачити. Як результат проекту був підготовлений буклет з екскурсійним туром вихідного дня українською, російською та англійською мовами, що дає можливість користуватися ним широкому колу гостей нашого міста. Для реалізації проекту створений буклет був переданий ведучому туроператору України «Навігатор Україна».

У висновку хочеться додати, що образ нашого рідного міста не можна осягнути з першого погляду або враження – Харків потрібно пізнавати поступово, щоб потім також поступово полюбити його.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Багалій Д. І. Історія Слобідської України. – Харків : Дельта, 1993. – 256 с.
2. В городе. Харьков № 2. «Харьков туристический. 100 мест, которые нужно увидеть». – Київ : ООО «Триада-принт», 2011. – 97 с.
3. Дьяченко М. Т., Розин С. О., Рябко В. І. Харків. Місця історичних подій, пам'ятники і заклади культури, видатні діячі. – Харківське обласне видавництво, 1957. – 344 с.
4. Лейбфрейд А. Ю., Полякова Ю. Ю. Харьков. От крепости до столицы: Заметки о старом городе. – Харьков: Фолио, 2001. – 335 с.
5. Памятники градостроительства и архитектуры Украинской ССР. Т. 4. – Київ : Будівельник, 1986. – 375 с.
6. Чем заняться в парке. [Електронний ресурс] – [Х.], 2018. – Режим доступу: <http://centralpark.kh.ua/chem—zanyatsya—v—parke.html>
7. О нас. [Електронний ресурс] – [Х.], 2018. – Режим доступу: <http://nemo.kh.ua/content/o—nas/>

Древаль І. В., д-р арх., доц.,
*Харківський національний університет міського
господарства імені О. М. Бекетова, Україна*

БЕЗБАР'ЄРНА АРХІТЕКТУРА В СТРУКТУРІ КУЛЬТУРНОГО ЛАНДШАФТУ СУЧАСНОГО МІСТА

Сьогодні значна частина населення Землі (більше 50%) проживає в містах і саме міське середовище значною мірою визначає якість життя та поведінку городянина. Зміна ролі і місця людини у сучасному світі закономірно веде до перегляду існуючих підходів до архітектурно-містобудівної організації місця його існування і, закономірно, до зміни культурного ландшафту. Культурний ландшафт сучасного міста – це не тільки середовище життєдіяльності, а своєрідний засіб її формування, стуктурування.